

ΤΑ 70ΧΡΟΝΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΛΑ ΒΑΠΤΣΑΡΩΦ

Αγαπητοί κύριοι,

Η Α.Δ. Βουλγαρίας τιμᾶ ἑφέτος τὰ 70χρονα τοῦ ἐθνικοῦ τοῦ ποιητῆ Νικόλα Βαπτσάρωφ, μιᾶς ἀπὸ τὲς ωραιότερες καὶ ἡρωϊότερες μορφές τῶν βουλγαρικῶν γραμμάτων, μιᾶς μορφῆς πού δρασιελᾶ ἄνετα τὰ σύνορα τῆς χώρας καὶ παίρνει θέση στὸν εὐρύτερο διεθνή χωρο. Καὶ τοῦτο ὄχι μόνο γιατί πρόκειται γιὰ ποιητῆ - ἐπαναστάτη πού καταξιώθηκε μέσα στὴν ὑπέρτατη θυσία ἀλλὰ καὶ γιατί αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔργο του ἀπ' ὅποια πλευρά κι ἂν κυταχτεῖ μεταφέρει μέσα του ὅλα στοιχεῖα μιᾶς κλασικῆς δημιουργίας.

Συνηθίζουν νὰ λένε πὼς οἱ ποιητές πεθαίνουν νέοι καὶ πὼς ὁ θάνατος τοῦς κυνηγᾷ ἀπὸ νωρίς. Στὴν ρούσινη τουλάχιστο ποίηση μεσουρανοῦν τὰ ὄνόματα ἑνὸς Πούσιν, ἑνὸς Λέρμοντωφ κι ἑνὸς Μαγιακόφσκι, πού κόπηκε τόσο νωρίς τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τους. Πατριάρχης τῆς βουλγαρικῆς ποίησης εἶναι ὁ Χρήστο Μπότσεφ, ὁ βάρδος τῆς ἐθνικῆς λευτεριάς τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ πέπεσε 28 μόλις χρόνων, πολεμώντας τὸν ὀθωμανικὸ ζυγὸ. Ο Χρῆστο Μπότσεφ εἶναι ἄλλος μὲν ἄλλος βουλγαρὸς ἐκλεκτικὸς ποιητὴς ἐφεξῆς.

Ὁ Νικόλα Βαπτσάρωφ ἦταν 33 χρονῶν ὅταν στήθηκε στὲς 23 τοῦ Ἰούλη τοῦ 1942 μπροστὰ στὸ εἰτελεστικὸ ἀπόσπασμα ἐνεῖ ἐννοσιτεχνή σήραγγα τῆς Στρατιωτικῆς Σχολῆς στὴν Σόφια. Δέν ἦταν μόνος, ἦταν μαζί του στὴν γραμμὴ κι ἄλλοι σύντροφοι, καθοδηγητικὰ στελέχη τοῦ ΚΚΒ, κι ὅταν τοῦς πρόσφεραν μαῦρα μαντήλια γιὰ νὰ καλύψουν τὰ μάτια ἐνεῖνοι ἀρνήθησαν καὶ κᾶτω ἀπὸ τοῦς Τσιμεντένιους θόλους ἀντήχησε τὸ λεβέντινο τραγούδι τοῦ Μπότσεφ

"Ὅποιος πέφτει γιὰ τὴν Λευτεριά / ποτέ δέν πεθαίνει"
Πρῶτος τόσπε ὁ Νικόλα Βαπτσάρωφ.

Λίγο πὶό μπροστὰ, ἐνεῖ στὸν τόπο τῆς εἰτελέσεως εἶχε γίνει μιὰ σύντομη, συγκινητικὴ τελετῆ. Ἐνας ἀπὸ τοῦς μελλοθάνατους, φίλος καὶ σύντροφος τοῦ Βαπτσάρωφ, ὁ Ἀντὼν Ποπύφ παντρεύτηκε τὴν καλὴ του.

Κι ὅταν ἡ νιόνυμφη ἀποχωροῦσε βουτιγμένη στὰ δάκρυα καὶ τὸν μελλοθάνατος ποιητῆς τῆς εἶπε τοῦς τελευταίους στίχους ἀπὸ τὸ ποίημα τοῦ "Γράμμα".

"...Μά νά πεθαίνεις, σύντροφε, όταν ή γή / άποτινάζει από τό δέρμα της τή μούχλα / όταν ένατομμύρια άνασταίνονται / κι'είν' όλα ένα ποίημα, Ναι, ένα ποίημα όλα..."

"Ολ'αυτά τά φορτισμένα μέ τό ~~το~~ ήρωισμό και πίστη, είναι στοιχειά βαπτισαροφιά άν μπορούμε νά χρησιμοποιήσουμε ένα τέτοιο όρο. Γιατί άν υπάρχει κάτι πού μπορεί νά χαρακτηρίσει τήν ζωή ~~του~~ και τό έργο του ^{τιμώμενου ποιητή} είναι άκριβώς ~~αυτή~~ ή παλληιαριά και ή πίστη, ή κατά μέτωπο αντιμετώπιση του κινδύνου κι'ή αφήγηση του και έμεινε ή βαθιά, άπόλυτη, θρησκευτική θάλαγα έμπιστοσύνη στον "Άνθρωπο, ~~τό έργο του~~ και τό μέλλο πού θάρθει.

Η περίοδος μετά τό Α! Παγκόσμιο πόλεμο μέσα στην όποία διαπλάθεται κι'άντρώνεται ό Νιόλα Βαπτάρωφ είναι μία περίοδος όλόπλευρης κρίσης του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος, πού τήν σημαδεύει ή τεράστια ρωγή πού ύπέστη σαν άποτέλεσμα τής Μεγάλης Όχτωβριανής Σοσιαλιστικής Έπανάστασης. Στην Βουλγαρία οί ζυμώσεις είναι βαθιές, ή άνοδος του εργατικού κινήματος κι'οί κατακτήσεις των δημοκρατικών δυνάμεων προοιαλού τήν λύσσα των φασιστικών κύβλων, πού προχωρούν στο πραξικόπημα του Ιούνη του 1923, πού από τής πλευράς του οδηγεί στην ήρωϊκή λαϊκή εξέγερση του Σεπτέμβρη του ίδιου χρόνου, τής πρώτης Αντιστασιακής εξέγερσης στον Ευρωπαϊκό χώρο. Την ήττα τής λαϊκής εξέγερσης τήν ακολουθεί ένα κύμα άγριας, λευκής τρομοκρατίας πού δέν αφήνει τίποτα όρθιο. Είναι μέσα σ'αυτό τό κλίμα πού θα καιεί στους φούρνους τής Ασφάλειας ό άλλος μεγάλος ποιητής τής Βουλγαρίας, Γιεό Μίλεφ, ό ποιητής πού θα τραγουδήσει τον ήρωϊκό Σεπτέμβρη και θα προφητέψει πως ό Σεπτέμβρης θα γίνει Μάης! Τό γυάλινο μάτι του Γιεό Μίλεφ πού βρέθηκε 17 χρόνια πιο ύστερα μέσα στους φούρνους τής Ασφάλειας, θα συγκινηθεί σε τέτοιο βαθμό, τον Γιάννη Ρίτσο πού θα αφιερώσει ποίημα. Ο Νιόλα Βαπτάρωφ βγαλμένος από μία οίκογένεια όπου ή λεβεντιά κι'οί άγώνες για τήν έθνική λευτεριά ήταν ζωντανή παράδοση βρήκε γρήγορα τήν θέση του ανάμεσα στους άγωνιστές τής κοινωνικής λευτεριάς. Είχε από τήν αρχή μία ποιότητα χαρακτήρα, πού στην διαμόρφωση του συνέβαλαν αποφασιστικά οί ~~λεβεντινές~~ ^{επαναστατικές} παραδόσεις τής οίκογένειας του, κι'ιδιαίτερα ή μητέρα του, μία φωτισμένη, διαβασμένη γυναίκα, ^{που} όταν έστελλε τον γιό της νά φοιτήσει στην σχολή μηχανικών του ναυτικού φρόντισε νά

του γράφει στην πρώτη - πρώτη σελίδα του τετραδίου του να προσέξει πάνω απ' όλα την ανδροπρέπεια του χαρακτήρα του. Έπει στην Σχολήθιά μνησθείς ^{ο νεκρός Κόλλιο} επαναστατικές ιδέες, θαρθεῖ φυσιολογικά σ' επαφή με τό Κόμμα τῆς βουλγαρικής Ἐργατικής Τάξης, τό ΚΚΒ, καί σέ συνέχεια, μέσα στίς συνθήκες τῆς σιληρῆς βιοπάλης, στίς ούρες τῶν ἀνέργων καί στά καρβουνιάρικα, ὅπου θά ἐργαστεῖ, θά γιώσει στήν πλάτη του τήν ὀμότητα τῆς καπιταλιστικῆς ~~φασιστικῆς~~ ^{νεκρῆς} πραγματικότητας. Ὁ ποιητής ~~Νημόλα Βαπτσάρωφ~~ ^{Νημόλα Βαπτσάρωφ} ἐντάσσεται ^{λεπτόν} ὀλόφυχα στούς ~~ἀγῶνες~~ ^{ἀγῶνες} τοῦ Κόμματος, ἐναρμονίζει πλήρως τήν ζωή του, τά ὄνειρα του, τό ποιητικό του ταλέντο μέ τήν μεγάλη ὑπόθεση τῆς κοινωνικῆς ἀλλαγῆς. Τό ἔργο πού συντελεῖται εἶναι ἀπόλυτο καί τό ἀποτέλεσμα ἀπό αἰσθητικῆς πλευρᾶς συγκλονιστικό. Διαβάζοντας Βαπτσάρωφ ἔχεις τήν αἴσθηση ὅτι παρακολουθεῖς τήν κίνηση τῆς ἱστορίας, ἔχεις τήν αἴσθηση ὅτι μπροστά σου ξεδιπλώνονται οἱ σιδερένιες νομοτέλειες τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἔχεις τήν αἴσθηση ὅτι ~~εἰσέρχεται~~ ^{ἔμπιστος} σέ μιά παλαίστρα, ὅπου βρίσκονται σέ ἄγριο χαροπάλεμα οἱ δυνάμεις τοῦ καλοῦ καί τοῦ κακοῦ.

Τό ποιητικό ἔργο τοῦ Ν.Β. δέν ~~ἀποτελεῖ~~ ^{εἶναι} ὅμως ἀπλῶς ^{μιά} ~~καρτογράφηση~~ ^{ἐξαρτημένη} τῆς ὁδοῦ. Ἡ πλήρης συνειδητοποίηση τῶν κοινωνικῶν ἀναγκῶν ἀπό μέρος τοῦ ποιητῆ δέν ἔχει θέσει ἐν ποδῶν τόν καλλιτέχνη - δημιουργό. Ἀντίθετα ἀνεβάζει τόν ρόλο του! Ἡ βαθύτερη γνώση τῶν πραγμάτων καί ἡ ἐνεργός συμμετοχή τοῦ ἰδίου στήν διαδικασίαν τῆς ἀλλαγῆς δίνει στήν ποίηση του ἕνα πρωτόγνωρο δυναμισμό φορτισμένο μέ τό πάθος ἑνός μαχητῆ, ἀποφασισμένου γιά ὅλα. ~~Παύλος Ἰωάννου~~ ^{Παύλος Ἰωάννου} ~~ἰδέει~~ ^{ἰδέει} ἡ ζωή.

"Ἐγώ καί ἡ ζωή - λέει - μετριόμαστε μ' ἄγριο βλέμμα / παλεύω μαζί της / ὅσο μπορῶ ...."

Κι ἡ μονομαχία αὐτή εἶναι πολύ παλιά, τό φλογερό πάλεμα - ὅπως λέει - κρατάει καιρό.

"Χρόνια πού τά δυό μπράτσα μας / μπλεχτήσαν ἐχτριὰ / καί τή χτηνώδινη σιληρή γροθιά σου / ποτέ μου δέ θά λησμονήσω..."

Οἱ λογαριασμοί ~~ὅπως~~ ^{ὅπως} πού θέλει νά ξεκαθαρίσει ~~δέν~~ ^{δέν} εἶναι ~~προσωπιοί~~ ^{προσωπιοί}, ~~ἐπίσης~~ ^{ἐπίσης} τοῦ. Ὁ λυρικὸς ἥρωας εἶναι καί τό ἕνα ἀπό τά 15 πτώματα, πούθαψε ἡ στίβα τοῦ πετροιάρβουνου στό ~~ἀνθρακωρυχεῖο~~ ^{ἀνθρακωρυχεῖο}, εἶναι καί τό νεῖρό παιδί στό ὀδόφραγμα τοῦ Παρισιοῦ, εἶναι καί ὁ χειρῶναϊτας τοῦ Τέξας καί ὁ χαμάλης τῆς Ἀλγερίας.

Γι' αὐτό καί ἀπό τήν πάλη ἀπόιαμε ἡ ζωή, λιγοφυχᾶ, λυγίζει:

"Βλέπεις, λοιπόν - τῆς λέει - ἐμεῖς πού ἤσουνα σύ / ἐμεῖς, ὅλοι μαζί, / θά χτίσουμε μέ πείσμα / ζωή καί -

νούρια / ποθητή / κι' ωφέλιμη / ω, τί ζωή!"

Ἡ πίστη εἶναι ἓνα στοιχεῖο ἀπόλυτα συνταιριασμένο μέ τήν διάθεση τοῦ ποιητῆ γι' ἀγώνα. Ἀφοῦ ὁ ἀγώνας εἶναι νόμος γιά τό ξεπέραςμα τοῦ παλαιοῦ, τοῦ σάπιου, εἶναι νόμος πού ἀπορρέει μέσα ἀπό τήν φύση τῆς ταξικῆς κοινωνίας, τό ἴδιο καί ἡ πίστη στήν τελική ἐμβάση αὐτῆς τῆς σύγκρουσης ἀποτελεῖ στοιχεῖο αὐτῆς τῆς νομοτέλειας. Δίνει τόν βαθμό συνειδητοποίησης αὐτῆς τῆς ἀναγκαιότητας.

Ἡ πίστη εἶναι γιά τόν Βαπτισάρωφ ὁ θεμέλιος λίθος τῆς ζωῆς του, χωρίς τήν πίστη εἶναι ἓνα τίποτα. Λέει:

"Ἄν ὅμως, ἄς ποῦμε / μοῦ παίρνατε - πόσο - / ἔστω κι' ἓνα σπυρί, ἓνα κόνιο / ἀπό τήν πίστη μου / ἔ, τότε, ναί, θά οὔρλιαζα / θά οὔρλιαζα ἀπό σπαραγμό / σάν ἓνας πάνθηρας / πού τόν λαβώσαν καί πεθαίνει".

Τότε τί θ' ἀπόμεινε ἀπό μένα; / Τέτοια λεηλασία / θά μ' ἄφηνε ἄχρηστο".

Κι' ἐξηγᾶ τί ἐννοεῖ μέ τήν ἐννοια Πίστη:

"Μήπως τυχόν σιοπεύετε / νά μοῦ τήν σιοτώσετε / τήν πίστη μου / στίς φωτεινές μέρες πού θαρθοῦν / τήν πίστη μου στό αὔριο.."

Αὐτή ἡ ἀπεριόριστη πίστη του πρὸς τό αὔριο διοχετεύεται "στήν Ἱστορία", σ' ἓνα ἀπό τά ωραιότερα ποιήματα τοῦ Ν.Β. ὅπου προβάλλει τό πιστεύω του γιά τό ποῖός γράφει τήν Ἱστορία. Ζητᾶ ὁ Β. ἓνα μονάχα πράγμα ἀπό τήν Ἱστορία: Νά διηγηθεῖ μέ λόγια ἀπλά στό μέλλο πούρχεται, σέ κάθε ἐρευνητή, στή νέα φουρά πού θάρθει νά μᾶς διαδεχτεῖ; Πῶς "Μέ πίστη ἀγωνίστηκαν κι' ἀνδρεία" οἱ προηγούμενες γενιές.

Πίστη κι' ἀντρεία, αὐτές εἶναι οἱ δύο μεγαλύτερες ἀρετές γιά τόν Ν.Β. Πρόκειται ^{κοινωνία} γι' ἀρετές πού χαρακτηρίζουν τήν ἐργατικὴ τάξη, τήν τάξη ἐκείνη πού νά πραγματοποιήσῃ τήν κοσμοϊστορικὴ ἀποστολή τῆς δημιουργίας τῆς ἀταξικῆς κοινωνίας, τῆς κοινωνίας τῆς πλήρους ἰσότητας τῶν ἀνθρώπων καί τῆς ἀπρόσδοκτης προόδου σ' ὅλους ἀνεξαιρέτα τοὺς τομεῖς ~~τῆς κοινωνίας τῆς ἀπαλλαγμένης πολέμων~~.

Πρόκειται για λέξεις κοινότυπες ίσως, λειτουργούν όμως και σαν άτομική εξομολόγηση και σαν μανιφέστο μιας τάξης που πορεύεται προς την κατάντηση του μέλλοντος.

Κυνηγώντας τον στόχο του ο Ν.Β. φροντίζει να παραμερίσει οτιδήποτε μπορεί να θολώσει το μυαλό, να συγχίσει και να αποπροσανατολίσει. Σημασία έχει το κύριο, τα δευτερεύοντα, τα παράγωγα είναι δευτερεύοντα και μπορούν να περιμένουν. Και το νυστέρι του κόβει άνελέητα. Απευθυνόμενος προς την μητέρα του λέει:

"Μέ διδάσκεις μάνα να αγαπώ όλους σαν εσένα / θ' αγαπούσα μάνα, θ' αγαπούσα / αλλά μου χρειάζεται φωμί και λευτεριά."

Αυτή η πλευρά της βαπτισαροφιλικής ποίησης, αυτή η ικανότητα να χαράζει την ευθεία και να υποτάσσει σ' αυτήν όλα τ' άλλα διαφαίνεται στο "Γράμμα σε φίλο...", ένα ποίημα που σχετίζεται με κάποιο τρόπο και με το νησί μας.

Σ' αυτό το ποίημα ο Βαπτισάρωφ έμπασε με μια άδρη, καταπληκτική σε δύναμη, πνευλιά την Κύπρο. Μ' αποτέλεσμα πολύ πρωτού υπάρχει Κυπριακό πρόβλημα και το νησί μας μετατραπεί σ' ένα από τα κύρια διεθνή προβλήματα, στην Βουλγαρία ^{να μην} υπήρχε άνθρωπος, κυρίως νέος, που να πέρασε από τα σχολικά θρανία, που να μην είχε άιούσει για τ' άδρα άστέρια που φεγγοβολούν πάνω από την Αμμόχωστο.

"Θυμάσαι / λέει ο ποιητής, την θάλασσα, τις μηχανές / τ' άμπάρια φορτωμένα / με σιοτάδια πίσσα; / την άγρια λαχτάρα μας / να ταξειδέψουμε στις Φιλιπίνες / και τα άδρα ένεϊνα άστέρια / που πάνω απ' την Αμμόχωστο φεγγοβολούσαν".

Ήταν έιπληκτικό, πράγματι, ~~μετά την τραγωδία~~ πόσοι νέοι Βούλγαροι ποιητές - κι όχι μονάχα ποιητές - πήραν αυτή την ρομαντική, σε είρηνικούς καιρούς ~~και~~ εϊκόνα και την έδεσαν ^{αυτή την εικόνα της Φίλιπ} με το δράμα και τον άγώνα του λαού μας. Ή Κύπρος ήταν για όλους, χάρις στην μαγική δύναμη της ποίησης του Βαπτισάρωφ, μια άπτη πραγματικότητα, ένας χώρος πολύ οϊκειός, πολύ δικός για τον όποιο άφειλε ο καθένας να γνιαστεϊ.

Στο "Γράμμα σε φίλο..." ο ποιητής κάνει ούσιασπικά ένα άπολογισμό της ζωής του, διακηρύττει πως ένεϊνο που τον έσωσε από την άπελπισία, ένεϊνο που τον έμπόδισε από το να κάψει με μια σφαίρα τον κρόταφο, ένεϊνο που έκανε τό μίσος άγώνα και τον έκανε να αγαπήσει τόσο πολύ την ζωή ήταν ή πίστη στο ότι "ο ήλιος ο φεγγοβόλος στον σιοτεινό όρίζοντα θα λάμψει" κι ότι "μέ κουταλιές θα σπάσουμε τους πάγους".

Εϊν' αυτό, σύντροφε λέει, ο άγώνας που μέσα μου σήμερα νοχλάζει, που θα μάς ξαναδώσει και τις Φιλιπίνες και τ' άδρα ένεϊνα άστέρια που λάμπουν πάνω απ' την Αμμόχωστο και τή χαρά που μέσα μας μαράζωσε ρίχνοντας σιότος στις καρδιές μας και τη νειρή άγάπη μας στις μηχανές κι άϊόμα τό άπέραντο τό γαλανό της θάλασσας όπου μαντεύεται των τροπιών ή άνάσα.

Ο κυπριώτικος νυχτιάτικος ούρανός, μ' ένεϊνο τό πλουμίδι των άστρων, που ή πενταιάδαρη μας άτμόσφαιρα κάνει να φαντάζουν σαν μεγάλα πετοάδια έκανε τέτοια έντύπωση στο νεαρό ναύτη όταν μπήκε κάποια νύχτα του 1931 στο λιμάνι της Αμμόχωστου, που προσέδωσε στην εϊκόνα μια μαγική όψη, την όψη ενός όνειρου. Τό όνειρο όμως για τον Κομμουνιστή ποιητή ήταν από

μόνον χιμαιρες μάτιας πού τότε μονάχα θά μπορούσαν νά ζωντανέφουν όταν συνοδεύουνταν από άγώνα.

Τό ίδιο αυτό μοτίβο κυταγμένο από μία άλλη πλευρά υπάρχει καί στό ποίημα "Μπότρεφ". Πηγαίνει ο έργάτης ο ιατσούφης, ο ιδρωμένος καί λέει στόν ποιητή νά γράφει κατι για τον θρυλιό Έπαναστάτη - Ποιητή. Κι' όταν ο ποιητής δηλώνει αδυναμία, ειδηλώνει μία άμηχανία για τό πώς ν' αρχίσει ο Έργάτης του λέει:

"Γράφε για τους θεριστάδες / πού ιδρωσιοπούν κατω στους κάμπους / τίς στενοχώριες πού μας πνίγουν, / τό καιορίζιο μας αίμα / πού ή γής τό πίνει / γράφε για τό τραγούδι τής σιλαβιάς / καί τον καιημό του / πού νανουρίζει / τίς πεδιάδες... Ο Χρίστο Μπότρεφ είναι δω / νά τονε, πλάϊ στον λαό του... Τί κάθεσαι καί τά μπερδεύεις / Μπερδέματα δέν έχει έδω".

Στό ποίημα αυτό ο Ν.Β. μας άποιαλύπτει ουσιαστικά τό πιστεύω του γύρω από τό πώς αντιιρύζει τήν ποιητική δημιουργία, υπογραμμίζει τήν πρωταρχική σημασία πού δίνει στον παράγοντα λαό, στις σιέφεις καί τά αίσθήματα του λαού. Τόν έαυτό του τον βλέπει άπλως σαν ένα ειφραστή των αίσθημάτων αυτών, σαν ένα πρόσωπο έντεταλμένο νά γίνει ο κορυφαίος ένός χορού, πού λειτουργεί συλλογικά.

Άγαπητοί φίλοι,

~~Όπως αναφέραμε καί πτό πάνω,~~ τήν διάρεια τής σύντομης του τραχειάς ζωής ο Ν.Β. μόλις καί μπόρεσε νά βγάλει μία συλλογή ποιημάτων. Μετά τον ήρωικό του θάνατο οί σύντροφοι του συγιέντρωσαν τήν σιόρπια του δουλιά, μαζί καί τά δυό τελευταία του ποιήματα πούγραφε σ' ένα πρόχειρο κομματι χαρτί λίγο πριν τήν έιτέλεση. Τό ένα, άποχαιρετισμός στην άγαπημένη του, ένα δείγμα ποιήσης μεγάλων διαστάσεων καί ένα άλλο προς τον λαό του.

~~- χιμαιρών άγαστημένη -~~
"Θά'ναι φορές πού θά'ρχομαι στον ύπνο σου
σαν έπισιέπτης καιρυνός πού δέν τον καιρτερεΐς...
Τήν πόρτα μας για αυτό μή μανταλώνεις
καί έξω στό δρόμο μή μ'άφίνεις - νά χαρεΐς -

Θά μπαίνω άθόρυβα, θά κάθομαι αντικρύ σου
στό σιότος θά καιρφώνω τά μάτια στή μορφή σου
καί όταν τό βλέμμα μου κυττώντας σε χορτάσει
Θά σε φιλω θά φεύγω, τό φως μή μέ προφτάσει. ,,

Μετά τήν λαϊκή αντιφασιστική εξέγερση του Σεπτέμβρη του 1944 καί τό πέραςμα τής Βουλγαρίας στό στάδιο του σοσιαλιστινού μετασχηματισμού ή λαϊκή έξουσία τοποθέτησε τον ποιητή ενειθ όπου του άξιζε. Στις ψηλότερες βαθμίδες τής τιμής καί τής δόξας. Έγιναν επανελημμένες ειιδόσεις του έργου του, γράφτηκαν διατριβές